

Toets flora en fauna

Haansberg 28a te Etten-Leur

Datum : 17-10-2018
Projectnummer : 18-0309
Opdrachtgever : Bert Verhees
Haansberg 28a
4874 NK Etten-Leur
Veldwerk : I.J.J. Vleut
Opgesteld door : N. Arts-Smits

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In verband met de voorgenomen bouw van een woning op de locatie Haansberg 28a te Etten-Leur, is het noodzakelijk een toetsing aan de Wet natuurbescherming uit te voeren. Om te voorkomen dat in strijd met de Wet natuurbescherming wordt gehandeld, is het nodig te onderzoeken of beschermde planten en/of dieren op de locatie aanwezig zijn en op welke wijze de voorgenomen plannen hierop effect hebben.

1.2 Doel

Het doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden mogelijk leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek heeft tot doel het vaststellen van de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in de soortlijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Wet natuurbescherming. Op basis van dit onderzoek kan worden bepaald welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de Wet natuurbescherming wordt gehandeld.

2 Wettelijk kader

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Deze toets flora en fauna is gericht op soortbescherming. Vanwege de kleinschalige en lokale aard van de voorgenomen werkzaamheden, de ligging van het plangebied in de bebouwde kom van Etten-Leur, de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (circa 12 km) en de ligging buiten het NNN is niet getoetst aan de wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming. Het is niet aannemelijk dat de voorgenomen plannen een effect hebben op beschermde gebieden of het NNN. De bomen in het plangebied vallen niet onder de bescherming van de Wet natuurbescherming.

2.1 Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn, §3.1 Wnb;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt, §3.2 Wnb;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven, §3.3 Wnb.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrichtlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Zorgplicht

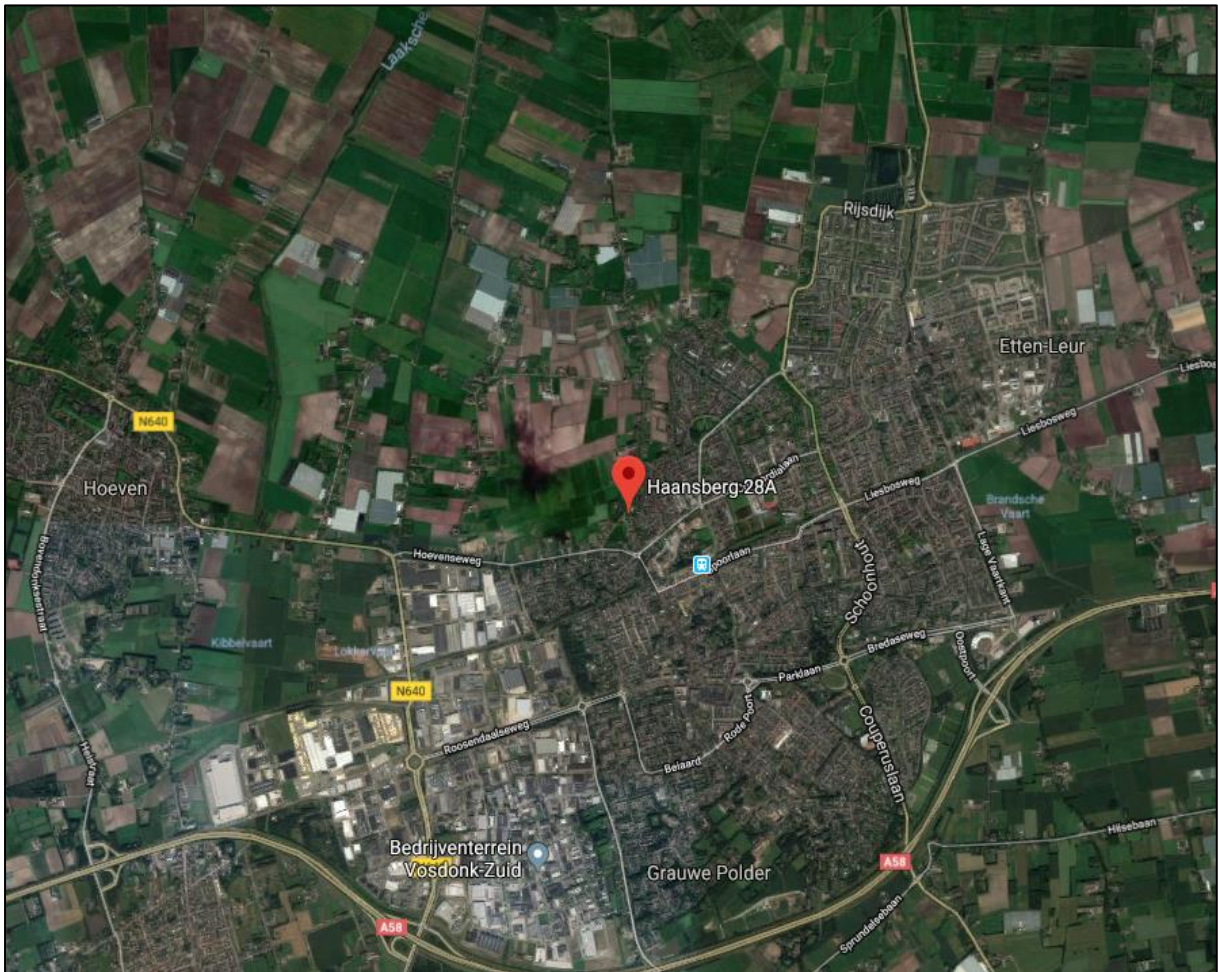
Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

3 Beschrijving plangebied en voorgenomen plannen

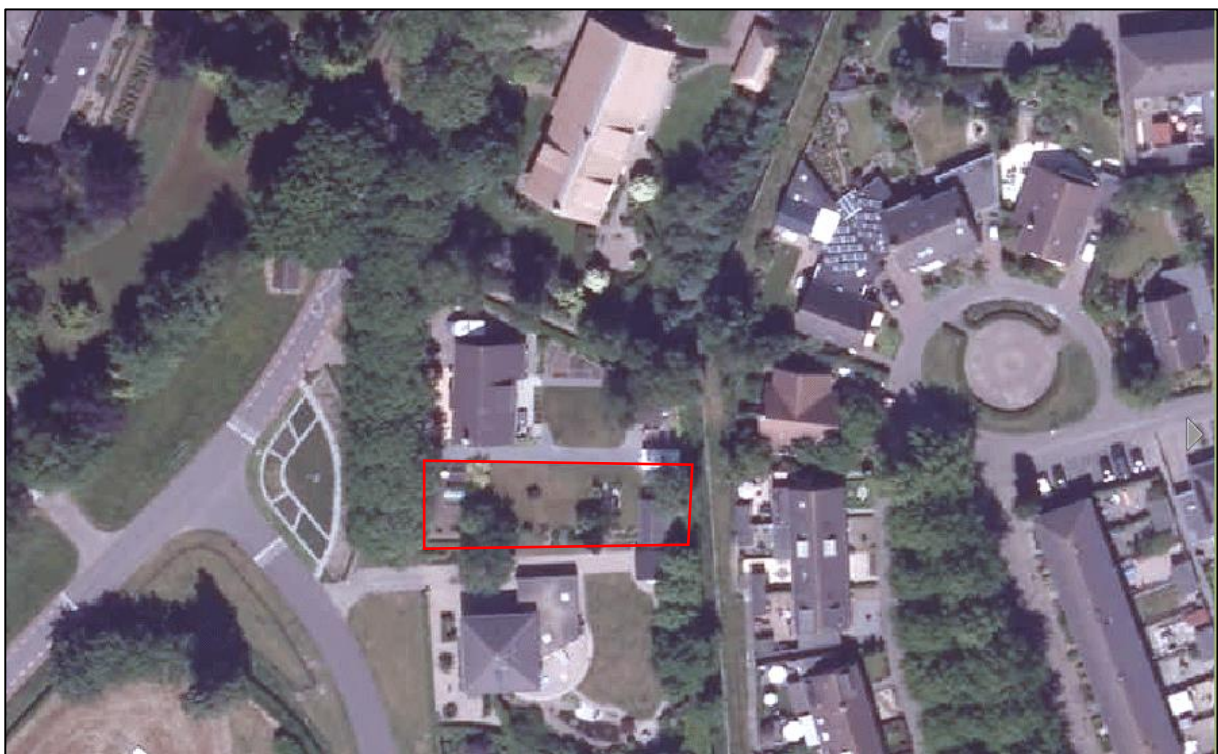
Het plangebied betreft het zuidelijk deel van de tuin behorende bij het perceel van Haansberg 28a te Etten-Leur. Het plangebied wordt begrensd door een laurierkershaag aan de zuid- en westzijde van het plangebied. Aan de noordzijde van het plangebied ligt de oprit behorende bij de woning van nr. 28a. Ten oosten van het plangebied is de erfafscheiding de grens van het plangebied. Het plangebied bestaat uit een siertuin met een moestuin, een gazon, enkele struiken, een terras en een schuurtje.

De voorgenomen plannen bestaan uit het realiseren van een woonhuis in de huidige tuin behorende bij de woning van Haansberg 28a. Het schuurtje blijft behouden volgens de initiatiefnemer.

In figuur 1 is de ligging van het plangebied weergegeven. Figuur 2 toont een luchtfoto van het plangebied en de directe omgeving. Op pagina 5 staan enkele foto's van het plangebied.

Figuur 1. Ligging plangebied (rode figuur) in de wijdere omgeving (bron: Google Maps)

Figuur 2. Globale begrenzing van het plangebied (rode lijn) (bron: <https://kaartbank.brabant.nl/viewer/app/Kaartbank>)

Foto 1. Zuid- en westgrens van het plangebied

Foto 2. Struiken in het plangebied tussen moestuin en gazon

Foto 3. Gazon

Foto 4. Terras en schuurtje in het oosten van het plangebied

4 Natuurwaarden

In het kader van deze toets flora en fauna heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden. Aan de hand van bekende verspreidingsgegevens uit onder andere verspreidingsatlassen is bepaald welke beschermde soorten in de omgeving van het plangebied voorkomen. Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden. Tijdens het veldbezoek zijn alle op de locatie aanwezige habitats opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. De aanwezige biotopen zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde plant- en diersoorten. Op basis van expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 30 augustus 2018 in de middag onder de volgende weersomstandigheden: zonnig, weinig wind en circa 19 °C.

4.1 Flora

Het plangebied bestaat uit een siertuin met een sierkershaag van 0,5 m hoog, gazon, moestuin, een appelboom en andere cultivars. In het plangebied zijn geen inheems kruiden aanwezig. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geschikt habitat ontbreekt voor het voorkomen van beschermde soorten planten. Vanwege de kenmerken van het plangebied, het beheer van de tuin, de huidige verspreiding van beschermde planten en de eisen die beschermde planten aan hun standplaats stellen, kan het voorkomen van beschermde plantensoorten in het plangebied worden uitgesloten.

4.2 Amfibieën

Uit het veldbezoek blijkt verder dat in het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig is. Daardoor ontbreekt geen voortplantingsbiotoop voor amfibieën in het plangebied. Het plangebied (grotendeels bebouwing, verharding, moestuin en gazon) is vanwege het ontbreken van geschikte habitats niet geschikt als landhabitat voor amfibieën.

Aangezien de planlocatie een private tuin betreft met bestaande uit verharding, kort gemaaid gazon en kale grond is het uit te sluiten dat zeldzame, meer kritische amfibieën leefgebied vinden in het plangebied. Ievendbarende hagedis leefgebied vindt in het plangebied. Het is echter mogelijk dat incidenteel een gewone pad of bruine kikker (beide §3.3 Wnb) door het plangebied migreert.

Voor de soorten bastaardkikker bruine kikker en gewone pad (beide §3.3 wn) geldt in de provincie Noord-Brabant bij ruimtelijke ingrepen een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is zodoende niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen voor deze soorten.

4.3 Vogels

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor algemene vogelsoorten. Deze soorten kunnen broedgelegenheid vinden in de bomen en struiken in en rond het plangebied.

Doordat in het plangebied en de directe omgeving voldoende foerageergebied voor algemene vogels aanwezig blijft, treedt geen negatief effect op ten aanzien van de functie van het plangebied als foerageergebied. Gedurende het broedseizoen zijn vogels strikt beschermd. Indien het nodig is bomen en/of struiken te verwijderen of te snoeien als vogels aan het broeden zijn, zal dit tot verstoring leiden. Door bomen en/of struiken buiten het broedseizoen te rooien/snoeien kunnen negatieve effecten op broedende vogels worden voorkomen. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In de Wet natuurbescherming wordt echter geen standaardperiode gehanteerd voor het broedseizoen; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Tijdens het veldbezoek zijn in het plangebied geen (sporen van) jaarrond beschermde nesten waargenomen. Uit het bronnenonderzoek blijkt dat de aanwezigheid van steenuil, kerkuil en ransuil in de omgeving van het plangebied bekend is. Binnen het plangebied ontbreken mogelijkheden voor verblijfplaatsen of foerageergebied van deze uilensoorten. De schuur in het plangebied is niet geschikt als nestlocatie voor huismus of gierzwaluw. Vanwege de inrichting en het gebruik vormt de tuin geen (belangrijk) foerageergebied voor deze soorten.

4.4 Zoogdieren

Uit het veldbezoek blijkt dat het plangebied voor een aantal grondgebonden zoogdieren geschikt is als (onderdeel van het) leefgebied; konijn, egel en algemene (spits)muizensoorten (alle §3.3 Wnb). De voorgenomen werkzaamheden hebben tot gevolg dat leefgebied van een aantal van deze soorten kleiner wordt. Voor deze soorten van §3.3 Wnb geldt in provincie Noord-Brabant in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen een algehele vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Het is zodoende niet noodzakelijk mitigerende maatregelen te nemen.

Uit het bronnenonderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende soorten vleermuizen voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, gewone grootoorvleermuis, grijze grootoorvleermuis, franjestaart, laatvlieger, meervleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb).

Gezien de kenmerken van het plangebied is het waarschijnlijk dat er vliegactiviteit van vleermuizen zal zijn in het plangebied. Het plangebied en het omringende gebied zijn geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Doordat in de omgeving voldoende geschikt foerageergebied beschikbaar blijft,

heeft de voorgenomen ontwikkeling geen negatief effect tot gevolg ten aanzien van het foerageergebied van vleermuizen.

Het schuurtje binnen het plangebied kan dienen als vleermuisverblijfplaats. Dit schuurtje blijft in de voorgenomen plannen staan. De voorgenomen plannen hebben geen negatief effect op mogelijk in het schuurtje aanwezige vleermuisverblijfplaatsen. In het plangebied ontbreken opgaande groenstructuren die geschikt zijn als vliegroute voor vleermuizen.

4.5 Overige soortgroepen

Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat in het plangebied geschikte biotopen ontbreken voor beschermde soorten planten, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, slakken en kevers. Het voorkomen van beschermde soorten uit deze soortgroepen kan daarom worden uitgesloten.

5 Conclusie

Uit het onderzoek blijkt dat in het plangebied de aanwezigheid van beschermde soorten planten, dagvlinders, libellen, vissen, reptielen, kevers en slakken kan worden uitgesloten.

Geconcludeerd kan worden dat de voorgenomen plannen niet leiden tot overtreding van de Wet natuurbescherming, mits het kappen van eventuele bomen en struiken wordt uitgevoerd buiten het broedseizoen van vogels.

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Ettema, J.A., 2014. Natuurtoets capaciteitsvergroting N279-Noord. Activiteitenplan ontheffingsaanvraag art. 75C Ff-wet. Projectnummer 329294. Grontmij Nederland B.V., Eindhoven.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging- rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

www.zoogdiervereniging.nl

www.ravon.nl